

SEPIA

Integrale benadering van duurzaam energiebeleid – Een normatieve bijdrage tot beleidsondersteuning

DUUR VAN HET PROJECT
15/12/2007 - 31/12/2010

BUDGET
599.414 €

SLEUTELWOORDEN

Transitie, energiesysteem, 'governance', toekomstverkenning op de lange termijn, 'backcasting', geïntegreerde duurzaamheidsanalyse, interdisciplinariteit, energiebeleid, België

CONTEXT

De overgang naar een duurzame energietoekomst vormt een enorme maatschappelijke uitdaging, die vanuit de wetenschap strategisch moet ondersteund worden. In de context van opinie- en besluitvorming voor duurzame ontwikkeling worden 'traditionele' wetenschappelijke methodes echter danig op de proef gesteld. Duurzame ontwikkeling is immers onlosmakelijk verweven met sterk verankerde maatschappelijke waarden en praktijken, en vereist daarom een perspectief op de (zeer) lange termijn, met inbreng van maatschappelijke actoren. Het SEPIA project komt tegemoet aan deze vereisten op het gebied van ondersteuning voor het energiebeleid op de lange termijn. Het project richt zich specifiek op de Belgische context, maar is tevens ingebed in de dynamiek van het Europese en mondiale energie-

thode);

- **Planetaire benadering** (het globale perspectief als startpunt voor de ontwikkeling van duurzaamheidscriteria);
- **'Governance'** (benadrukken van het draagvlak van lange termijn energiescenario's bij een uitgebreide groep belanghebbenden);
- **Geïntegreerde benadering** (met oog voor de keten van energiediensten tot primaire energievraag volgens het principe van de levenscyclusanalyse);
- **Interdisciplinariteit** (analyse vanuit technologisch / economisch / sociologisch perspectief);
- **Onzekerheden** op de lange termijn (nadruk op 'onzekerheidsmanagement').

De planning verloopt in vier fasen:

In een **eerste fase** analyseren we de methodologische state-of-the-art op het gebied van (internationale, Europese, nationale of regionale) energietoekomstverkenningen (verantwoordelijke: UA), criteria & indicatoren voor duurzame ontwikkeling (verantwoordelijken: SCK•CEN en VUB), participatieve 'tools' om energiescenario's te ontwikkelen (verantwoordelijke: ULg), en het gebruik van een geïntegreerde waardenboomanalyse die een kader biedt voor de verschillende waardebeladen perspectieven op duurzame ontwikkeling (verantwoordelijken: SCK•CEN en VUB).

In een **tweede fase** worden een 'hanteerbaar' aantal lange termijn duurzame energiescenario's voor de Belgische context ontwikkeld door een expertgroep (de scenario builders group, SBG). Die ontwikkeling wordt ondersteund door een reeks deliberatieve discussies (workshops) waarbij een waaier aan kwalitatieve onderzoekstechnieken (expert panel, scenario workshop, focus groep) zullen toegepast worden. De ULg is de verantwoordelijke partner voor het selecteren, uittekenen en faciliteren van de interactieve workshops; de analyse van de resultaten gebeurt in nauwe samenwerking tussen alle projectpartners.

In een **derde fase** worden de energiescenario's aan de hand van de geïntegreerde waardenboom door het stakeholder panel (SP) geëvalueerd met behulp van een multi-

BESCHRIJVING

Doelstellingen

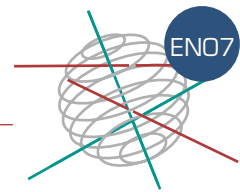
Het SEPIA project heeft als belangrijkste doel de haalbaarheid van een geïntegreerde duurzaamheidsanalyse (integrated sustainability assessment, ISA) van het Belgische energiesysteem te onderzoeken en te bediscussiëren met vertegenwoordigers van maatschappelijke groepen. Op die manier kunnen we systematisch een mogelijke consensus maar ook conflicterende meningen omtrent de toepassing van ISA op het Belgische energiesysteem in kaart brengen, om aldus de basis te leggen voor een ISA procedure die aangepast is aan de noden van het Belgische energiebeleid (ingebied in een Europese en mondiale context).

Methodologie

Om aan die uitdagingen tegemoet te komen zal het SEPIA project de volgende onderzoeksprincipes aanhangen:

- **Toekomstverkenning op de lange termijn** met een expliciet normatieve insteek (volgens de 'back-casting' me-

SEPIA

Integrale benadering van duurzaam energiebeleid –
Een normatieve bijdrage tot beleidsondersteuning

criteria evaluatietechniek. Twee transparante, gebruiksvriendelijke en direct inzetbare beslissings-ondersteunende softwarepakketten dragen bij aan deze fase: een boekhoudkundig simulatiemodel voor energiesystemen (LEAP) en een multi-criteria softwarepakket voor de ondersteuning van beslissingen in groep. (DECIDER). De UA is de verantwoordelijke voor de ontwikkeling van het LEAP model; terwijl SCK•CEN verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het DECIDER model en het uitvoeren van de multi-criteria oefening.

Gelijktijdig met fase 1-3 zal de VUB de 'case' van het Belgische nucleaire beleid – verleden, heden, en mogelijke toekomst – nader analyseren.

Tijdens de vierde fase wordt het eindrapport opgesteld en worden de resultaten aan een breed publiek bekend gemaakt.

VERWACHTE RESULTATEN

Het project zal de volgende resultaten opleveren: een gestructureerde waardenboom die toelaat een duurzaamheidsanalyse van energiesystemen uit te voeren; een set van visies en scenario's die mogelijke ontwikkelingen naar een duurzame energietoekomst beschrijven; en een reflectie omtrent de beleidsmaatregelen die nodig zijn om deze visies te realiseren. Daarnaast zal het project ook methodologische inzichten op het gebied van geïntegreerde duurzaamheidsanalyses opleveren. Tenslotte wordt ook het Belgische energiesysteem gemodelleerd met behulp van het LEAP model. Resultaten zullen op een zeer toegankelijke manier gepresenteerd worden, vooral naar beleidsmakers. Op het einde van het project zullen de resultaten tijdens een symposium voor een breed publiek van bij het energiebeleid betrokken actoren toegelicht en bediscussieerd worden.

PARTNERS - ACTIVITEITEN

De UA (IMDO) is de officiële coördinator van het project. IMDO is tevens verantwoordelijk voor de modellering van het Belgische energiesysteem (op basis van het LEAP-model);

SCK•CEN (PISA) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van ISA procedures en zal de inhoudelijke coördinatie van de verschillende werkpakketten op zich nemen;

VUB (MEKO) is verantwoordelijk voor de nucleaire case-studie en levert een bijdrage aan de verbetering van ISA procedures met het oog op de toepassing in een beleidscontext, door deze procedures te toetsen aan kwaliteitscriteria. Deze taak gebeurt in nauw overleg met onderzoekers van het SCK•CEN.

ULg (CLEO) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de participatieve methodologieën ter ondersteuning van het SEPIA project.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Prof. Dr. Aviel Verbruggen

Instituut voor Milieu en
Duurzame Ontwikkeling (IMDO)
Universiteit Antwerpen
Campus Drie Eiken
Universiteitsplein 1
2610 WILRIJK
Tel: 03/220.48.95
Fax: 03/220.44.20
email: aviel.verbruggen@ua.ac.be

Dr. Erik Laes

Society & Policy Support unit (SPS)
Program on the Integration of Social
Aspects into nuclear research (PISA)
SCK•CEN
Boeretang 200
2400 MOL
Tel: 014/33.21.83
Fax: 014/32.10.49
email: elaes@sckcen.be

Prof. Dr. Marc Jacquemain

Sociology of contemporary identities –
Center for Opinion Study (CLEO)
Bd du Rectorat, 7, B31
B 4000 LIEGE
Tel: 04/366.30.72
Fax: 04/366.47.51
email: marc.jacquemain@ulg.ac.be

Prof. Dr. Gilbert Eggermont

Vakgroep Menselijke Ecologie (MEKO)
Laarbeeklaan 103
1090 Jette
Tel: 02/477.42.81
Fax: 02/477.49.64
email: human.ecology@vub.ac.be

Opvolgingscomité

Voor de volledige en de meest up-to-date samenstelling van het Opvolgingscomité, gelieve onze databank van federale onderzoeksacties (FEDRA) te bezoeken op <http://www.belspo.be/fedra> of <http://www.belspo.be/ssd>

